

Zaadvaste Venkelrassen Beoordelen

07 oktober 2015

Met de medewerking van INAGRO en onder de deskundige leiding van Johan Rapol werden dit jaar rassenproeven met zaadvaste venkel-rassen opgezet: op Akelei onder leiding van Kris Hofman van 'BIOBUUR'; bij Jen Nold op 'DE WITTEBEEK'; bij Bernd Vandersmissen: 'HAGELKRACHT' bij Antoine Depaepe: op 'DE KOLLEBLOEM' en op INAGRO zelf.



Op woensdag 7 oktober ging op de Biologische Proefhoeve van Inagro de beoordeling door van de rassenproef waarbij de deelnemende bedrijven de staalkisten met 10 naast elkaar geoogste planten van de verschillende rassen tentoon stelden voor de beoordeling.

Waarom zijn er weinig Open bestoven knolvenkelrassen?

Wilde venkel stamt uit het Middellands-Zee-gebied over Centraal Azië tot Nepal en is waarschijnlijk in Italië in het wild verzameld en veredeld tot onze knolvenkel.



Daarom wordt knolvenkel ook wel Florentijnse of Bolognese venkel genoemd. In Midden Europa en ook bij ons is het een zeer jong cultuurgewas, waardoor Zelf Zaden Telen in onze streken niet heeft geleid tot streek- en telersrassen.

Dat er geen tuindersselecties zijn en de meeste veredelingsbedrijven gericht zijn op F1-hybriden verklaart ons probleem om zaad van goede zaadvaste rassen voor deze rassenproef te vinden. Slechts enkele zaadbedrijven zoals Bingenheimer Saatgut en Semaille kiezen voor de veredeling en/of instandhouding van Open Bestoven Rassen, die door tuinders zelf kunnen vermeerderd en verbeterd worden. Hild volgt in deze een dubbel spoor van F1-hybriden en Open Bestoven Rassen en Bejo levert biologisch vermeerderde zaden van F1-hybriden.

Beoordelen is 'leren selecteren'

Bij het beoordelen leren we kijken naar de 'dynamiek' van rassen. We zien de rasverschillen en de verschillen per bedrijf. De rassen zijn deel van de bedrijfsidentiteit: ze kunnen zich aanpassen aan de grond, de teeltwijze en de selectie door de tuinder.



Uiterlijke selectiecriteria

Aan het loof bekijken we:



- looflengte: erg lang loof leidt tot slecht opdrogen en dus tot grotere smetgevoeligheid;
- is er bladvergelting door afrijping? komt de rijping snel of traag op gang (gaat niet altijd hand in hand met doorschieten);
- is het loof opstaande verticale of eerder horizontaal? Breedgroeïende venkel is moeilijk te schoffelen.

Aan de knol:

- vertonen de baldscheden onderaan de knol bruine randen of niet? selectie op weerstand tegen bruine randen;

- komen er aan de bladscheden dwarse scheurtjes voor (barsten) of niet?
- zijn er kleine scheuten aanwezig aan de voet van de knol in de oksels van de bladeren (Spranten genoemd)? Dit leidt tot oogstverliezen omdat ze moeten verwijderd worden;
- is de knol mooi rond of eerder plat? platte knollen leveren minder gewicht;
- is de knol langwerpig naar boven uitgroeïend of blijft hij mooi rond? Dit staat in relatie tot de pitlengte of de lengte van de stengel binnenin de knol. Een lange pit vermindert de gebruikswaarde. (Door bij een aantal planten de knol in de lengte door te snijden om dit te controleren kunnen we de rasgevoeligheid voor lange pit controleren);
- is de kleur mooi wit of zijn er groene nerven op de bladschede? mooi wit is te verkiezen!
- is de voet van de knol mooi vlak of eerder ingevallen? Een ingevallen wortelinplanting maakt de knol moeilijk bij te snijden (minder oogstrendement);



- Is de wortel hard houtig of eerder zacht? Zachte wortels zijn gemakkelijk bij te snijden en geven een hoger oogstrendement

Overgang naar bloei (doorschieten)

- Vertoont de plant de neiging tot snel doorschieten of niet?

Opmerkingen ivm doorschieten:

Venkel is een tweejarig gewas: hierdoor heeft hij de neiging om na de winter door te schieten, dit is wanneer de dagen gaan lengen. Wanneer er gezaaid wordt na de langste dag (21 juni) dan vermindert dit sterk de neiging tot doorschieten.

Naast de gevoeligheid voor de daglengte is er ook een verband tussen doorschieten en stress: vnl. droogte- en hittestress maar ook hier zijn er erfelijke verschillen waarop kan geselecteerd worden.

Het tijdig oogsten (voor het doorschieten aanvangt) is belangrijk. Als de pit begint te verlengen, te schuiven, dan schuiven de bladscheden omhoog en dit gaat door in de kist na het oogsten. Dit maakt de knol onverkoopbaar. Schotgevoeligheid is dus een belangrijk selectie criterium.



Smetgevoeligheid (Botrytisrot)

Smet is de aantasting van de knol en/of de bladeren door de Botrytische schimmel die meestal optreedt als het gewas lang nat blijft staan, Naast een zekere gevoeligheid van het ras heeft smet dus ook te maken met plantafstand en bladstand ivm het al of niet snel opdrogen van het gewas.

Inwendige eigenschappen

Smaak

Naast al deze eerder uiterlijke kenmerken is de smaak een belangrijk selectie criterium waaraan zeker aandacht kan/moet besteed worden. Venkel moet een enigszins zoete aromatische smaak hebben het uitgesproken aromatische karakter is te vergelijken met het smaak karakter van wortel, peterselie, selder en andere schermbloemige gewassen.

De smaaktest was wegens tijdsgebrek niet in de beoordeling opgenomen

De vastheid van de knol

hoe vaster de knol hoe hoger het soortelijk gewicht en dus ook hoe beter de bewaarbaarheid van de knolvenkel.

De knolvenkelrassenproef loopt nog!

Johan Rapol bij alle deelnemende bedrijven de beoordeling en brengt de resultaten ervan bij elkaar, Zo kan er vergeleken worden niet enkel tussen de rassen onderling, maar ook hoe deze rassen het

doen op verschillende bedrijven.

Ook deze resultaten zullen we opnemen in dit verslag zodra ze beschikbaar zijn,

Onze hartelijke dank en erkentelijkheid gaat ook naar Lieven Delanote die het onderzoek naar Zaadvaste Rassen ondersteunt en Johan Rapol de mogelijkheid biedt ons praktisch te begeleiden. Maar vooral gaat onze dank naar onze collega tuinders die er hun bedrijf en hun vakmanschap voor ten dienste stellen.

Aan U allen onze oprechte dank!

Verslag: Louis De Bruyn

Afbeelding

Object	Ras	Zaadhuis	BIO
1	Fenouil Doux précoce d'été	Semilles	BIO
2	Finale	Hild Samen GmbH	NCB
3	Fino	Bingenheimer Saatgut AG	BIO
4	Perfektion	Bingenheimer Saatgut AG	BIO
5	Solaris F1	Bejo Zaden BV	
6	Zefa Fino	Semilles	BIO